

Odeszła dr Ernestyna Skurjat- Kozek (1944 – 2024)

W dniu 20 października 2024 roku zmarła dr Ernestyna Skurjat-Kozek-reporterka, dziennikarka i szefowa polskiej stacji radiowej SBS, działaczka społeczna, absolwentka Filologii Polskiej na UAM, redaktor naczelna Pulsu Polonii, propagatorka postaci Pawła Edmunda Strzeleckiego, prezes organizacji Kosciuszko Heritage, która doprowadziła do wydania w Polsce dzieła Lecha Paszkowskiego poświęconego wybitnemu podróżnikowi.

Lata młodości

„Od szkoły podstawowej mówiono mi, że dobrze piszę. Zatem po liceum poszłam na studia polonistyczne do Poznania. Pod koniec lat 60-tych zaczęłam interesować się sytuacją w krajach trzeciego świata, z których wiele w tamtych czasach odzyskało niepodległość. W 1968 roku zaczęłam studia podyplomowe z afrykanistyki na Uniwersytecie Warszawskim. W trakcie mojej pracy na uczelni i pisania doktoratu z socjologii literatury afrykańskiej, kilka razy odwiedziłam Nigerię. Po zrobieniu doktoratu na UW, zamarzyło mi się pojechać do Nigerii, żeby zebrać materiały do pracy habilitacyjnej. Zeszło trochę czasu i dopiero w październiku 1981 roku (tuż przed stanem wojennym) dostałam zaproszenie do pracy w telewizji nigeryjskiej Anambra TV Channel 50, która miała swoją siedzibę w stolicy wschodniej prowincji, mieście ENUGU. Pracowałam tam 3 lata. Już nie zbierałam materiałów do pracy naukowej. Polska się zawaliła i nie miałam zamiaru do niej wracać. Z dnia na dzień musiałam się przestawić z pracy naukowej na dziennikarską”.

1985 – przyjazd do Australii

” W tamtym okresie w Nigerii zaczęło robić się niebezpiecznie, stałe rozboje i polityczne awantury. Trzeba było ewakuować się. Wybrałam spokojny kraj na końcu świata – taka wydawała mi się Australia. Wystartowałam od razu do SBS TV. W tamtych czasach dyrektorem local productions był IAN HAMILTON, syn Polki i Szkota. Dzięki niemu dostałam pozwolenie na pracę. Pracowałam jako reporter/resercher na kontraktach w SBS

Potem były egzaminy do Radia SBS. Wystartowałam na stanowisko *journalist*, ale do podjęcia pracy minęło półtora roku, ponieważ w radiu ogłoszono restrukturyzację. Radio 2EA powstało najpierw jako radio amatorskie, a dopiero potem zaczęli je profesjonalizować i zatrudniać odpowiednie osoby z kwalifikacjami. Tak więc w czasie rozwoju czasowego musiałam jakoś zarabiać na życie. Dostałam licencję taksówkarza – byłam bodaj jedyną Polką za kierownicą! Po jakimś czasie dzieliłam pracę taksówkarza z posadą redaktora w tygodniku

„Wiadomości Polskie” u słynnego redaktora Jana Dunin-Karwickiego. I wreszcie wylądowałam na stałej posadzie w Radiu SBS (1989—2006), gdzie pracowałam do przejścia na emeryturę.

Emerytura

„Gdy przeszłam na emeryturę w 2006 roku, zaczął się w moim życiu zupełnie nowy etap. Po pierwsze, zaczęłam prowadzić portal Puls Polonii, po drugie wyszłam za mąż za naukowca z Macquarie University, po trzecie razem z mężem zaczęliśmy działać na rzecz promocji Strzeleckiego i Kościuszki. Zaczęło się od tego, że natknęłam się na nuty dwóch polonezów i walca skomponowanych przez Kościuszkę. Mąż podsunął nuty koledze-profesorowi, który grał w orkiestrze amatorskiej. I tak oto doszło do historycznego koncertu na szczycie Góry Kościuszki: utwory Kościuszki zagrali The Sydney Windjammers, John Gospodaryk zaśpiewał swoje własne piosenki o Strzeleckim i Kościuszcze, byli też inni artyści, a polskie tańce góralskie wykonał zespół folklorystyczny Lajkonik. I ta impreza dała początek Festiwalom Kościuszkowskim, które przez lata organizowaliśmy pod Pomnikiem Strzeleckiego w Jindabyne nieopodal Góry Kościuszki. Nasza organizacja początkowo nazywała się Fundacja Kulturalna Pulsu Polonii, ale potem przenieśliśmy ją na mniej skomplikowaną Kosciuszko Heritage.

Kościuszko Heritage

„Dzięki wspomnianemu koncertowi na Górze Kościuszki nawiązaliśmy kontakt z dyrekcją Kosciuszko National Park. Wiele zawdzięczamy ówczesnemu dyrektorowi Davidowi Darlingtonowi. Nie tylko finansował występy tancerzy aborygeńskich na naszych festiwalach, ale co ważniejsze, skontaktował nasze starszyzną plemienia Ngarigo, czyli tradycyjnymi kustoszami Mount Kosciuszko. Rozpoczęła się niezwykła, unikalna współpraca polsko-aborygeńska. Dzięki m.in. naszym staraniom Góra Kościuszki została w roku 2008 wpisana na listę Australijskiego Dziedzictwa Narodowego, a w dokumencie rządowym wspomniano o sojuszu kustoszy Ngarigo z Polonią, pielgrzymującą na Górę Kościuszki. Organizowaliśmy polsko-aborygeńskie loty przyjaźni nad Górą Kościuszki, co zwłaszcza dla staruszek aborygeńskich było niezwykłym przeżyciem. Z okazji 200-lecia śmierci Kościuszki zabraliśmy grupę Aborygenów do Krakowa, na Kopiec Kościuszki i na międzynarodową konferencję. Wspólnie z Ngarigo radzimy się w kwestii proponowanej przez australijski establishment zmiany nazwy góry, czy raczej wprowadzenia podwójnego nazewnictwa. Dwa lata temu udało się nam zastopować ten proces, zobaczymy, co będzie dalej. Obecnie opracowujemy dla rządu stanowego raport, nawiązujący do rozbudowy niektórych terenów alpejskich, postulujemy delikatny balans między komercją (która szaleje), a ekologią strefy UNESCO. Przede wszystkim przedstawiamy naszą wizję ośrodka kulturalnego, Heritage Centre, który ma powstać w miasteczku Jindabyne. Tam się musi znaleźć miejsce dla Strzeleckiego i równie dla Australii zasłużonego Johna Lhotskiego!

Dr Ernestyna Skuriat - Kozek wraz z małżonkiem profesorem Andrzejem Kozkiem przyjęta przez Panią Agatę Kornhauser – Duda w Pałacu Prezydenckim w Warszawie (zdjęcie – prezydent.pl 2019 rok)

Lech Paszkowski i jego książka- Paweł Edmund Strzelecki - Podróżnik-Odkrywca- Filantrop

„Jest to jedyne na świecie rzetelne i kompletne kompendium życia i działalności Strzeleckiego. Paszkowski opublikował swą książkę w roku 1997. Zbierał do niej materiały przez niemal 40 lat. Super sumienny i cierpliwy badacz! Pisywał historyczne książki na inne tematy i być może nigdy by się nie wzięła za Strzeleckiego, gdyby nie to, że Australia zrobiła Strzeleckiemu wielką krzywdę – i wypadało ją naprawić! Tak więc pan Lech postanowił napisać wielką polemikę z australijską pisarką Helen Heney, która w swej książce In the Dark Glass zmieszała Strzeleckiego z błotem. Natrafiła zresztą na podatny grunt, bo w Australii przez długi czas nie tolerowano „obcych” – jak nie Anglosas, to poszedł won! Z Paszkowskim znaliśmy się dobrze, był patronem naszej organizacji. Wielokrotnie dyskutowaliśmy o potrzebie przełożenia książki na język polski. Obiecywaliśmy! Po śmierci pana Lecha poculiśmy, że wypada dotrzymać obietnicy. Tłumaczeniem miało się zająć nasze grono ekspertów, ale okazało się, że jesteśmy zbyt zajęci. Napisałam do dyrektor Markowskiej, pytając, czy Wydawnictwo Naukowe UAM podjęłoby się tego zadania. Odpowiedź była pozytywna, tak więc w sierpniu 2019 roku osobiście się spotkaliśmy z panią dyrektor oraz tłumaczką, omawiając szczegóły. Od sierpnia 2019 do sierpnia 2021 i książka gotowa! Mamy książkę oraz e-book”.

Osobiste wspomnienia

Zawsze zaangażowana w sprawy Polonii, była inspiracją także dla młodych Polaków, których starała się wprowadzać w nurt wydarzeń polonijnych i arkana radiowe. W latach dziewięćdziesiątych stworzyła w Polskiej Sekcji Radia SBS audycje dla młodzieży i prowadzoną przez młodzież. Nasza córka Gosia po zakończeniu produkcji filmowej Dwa Światy (Spellbinder), wielokrotnie uczestniczyła w radiowych audycjach przygotowanych i inspirowanych przez „ciotkę Erni”, bo tak prosiła, aby ją nazywać. Czytania książek min. „Świat do góry nogami” autorstwa córki Jacka Kaczmarskiego (Barda Solidarności), który spędził wraz z rodziną kilka lat na Antypodach. W produkcji radiowe – młodzieżowe zaangażowani byli oprócz Gosi jej brat Maciek, Marcin Weiss oraz młodsza koleżanka Ola Otrębska. Całością nawigowała Dorota Banasiak, podówczas młoda dziennikarka radia SBS, a dzisiaj szefowa polskiej sekcji. Wszyscy oni z rozrzewnieniem wspominają tamte czasy, które pomogły im w przyszłości w ich zawodowym życiu.

Cześć jej pamięci!

Rest in paradise Ernestynko

<https://www.youtube.com/watch?v=F3dngp00 Bg>

Autor:

Danuta Piotrowska

Zdjęcia: Domena publiczna

Źródła: <https://uniwersyteckie.pl/ludzie-uam/dr-ernestyna-skurjat-kozec-polka-na-antypodach>

<https://portalpolonii.com.au/?p=4099>